

2015

Ett år på Måseskär

Thomas Liebig gästade Kajutan på Henån den 8 november och fascinerade de 60 åhörarna med fantastiska bilder och inspirerande föreläsning. Det var både fyrplats-historia och berättelse om djurlivet över årets alla delar från denna utpost på mellersta Bohuskusten, som många har passerat förbi men betydligt färre har landstigit på.

Den s.k. Heidenstam-fyren, byggd i delar på Eriksbergs mekaniska verkstad, monterades upp under sommaren 1865 av en arbetsstyrka på 40 personer, som därutöver reste de byggnader som finns på ön. Fyren tändes i oktober samma år och släcktes 1978, då den ersattes av en något lägre fyrtorn i glasfiber. En gång om året, på nyårsafton, kan man emellertid fortsatt se Måseskärs gamla fyr lysa i 12 min.

Måseskär är Natura 2000-område och detta på grund av bl.a. sälkoloni med främst knobbsäl men även gråsäl, förekomsten av strandpaddor och sitt rika fågelliv. Det häckar 35 fågelarter bl.a. en stor koloni av silltrut.

Den som vill besöka Måseskär kan passa på under den årliga Västerhavsveckan. Då ordnas båtturer från Kåringön med guidning.

Thomas tackas efter föreläsningen av Ulla Buhr

Rapporterat av Jonny Andersson

Rara växter och fjärilar vid Malö strömmar

De Vilda Blommornas Dag inleddes med en båttur till Björnsundskanalen. Uppe på stenmassorna från kanalbygget finns en torrbacksmiljö med fin flora. Här tittade de tjugo deltagarna bland annat på *kattfot*, *jordklöver*, *sparvvicker*, *spenslig ullört* och den lilla ormbunksväxten *månårsbräken*. Den sistnämnda är numera rödlistad, men här fanns den i hundratal.

Efter en fikastund i grönskan studerades de blomrika markerna på sydsidan av Stora Björnholmen. *Strandglim* och *käringtand* dominerade, men mindre iögonfallande växter som *strandkrypa*, *loppstarr*, *ormtunga* och åtskilligt annat blev föremål för intresse. Orkidéerna *nattviol* och *jungfru Marie nycklar* hade ännu inte kommit i blom. Vi såg också en del av områdets intressanta fjärilsfauna, även om vinden var lite hindrande för deras flykt. Den ovanliga och rödlistade *ängsnätfjärilen* var ovanligt samarbetsvillig och visade upp sig på nära håll.

Ängsnätfjäril

Svärdslija, gråfibbla mm. på sydsidan av Stora Björnholmen

Vi brukar råka ut för att hällmarkernas fina flora är borttorkad vid De Vilda Blommornas Dag, men så var inte fallet i år. Detta tack vare det svala och regniga vädret i maj och juni .

En blåsig Gökotta

Det är alltid en trogen skara som pallrar sig upp på morgonen och möter upp vid Hällevikstrands kyrka, så även denna 17 maj.

Klockan 6 stod det 14 personer vid parkeringen och Kent Johansson tog som vanligt tåten när vi promenerade iväg. Vi befarade lite till mans att det skulle bli magert med fågelsång och nog var det litet svårt att urskilja en del läten när det drog ganska friskt i trädtopparna. Men när vi kommit tillbaka efter några timmars vandring inklusive fikapaus (café i lä) hade vi fått ihop ett knappt 40-tal arter, ungefär i storleksordning som tidigare år. Nya bekantskaper denna gången var bl.a. stjärtmes, steglits och labb. Här är en länk till [hela listan](#).

Noterat av Jonny Andersson

Stor uppslutning i Ålgård

Kanske ett publikrekord när över 100 personer gick runt Assmunderödsjön den 10 maj

Folke Almegius och Tore Mattsson guidade en kultur- och naturvandring med start vid Ålgårds kvarn, en plats med historia från 1600-talet. En lång karavan tog sig medsolsvarvet runt sjön med berättarstopp då och då.

Förutom Ålgård och dess långa historia fick vi höra om gården Groröd och den gamla (numera försvunna) Konsumaffären i närheten, se Västkustrosen i Assmunderöd, höra om brännvinsutskänkning och mycket annat. Parallellt med vandringen pågick det fågelskådning via kanot i Grindsbyvattnet, vilket Naturskyddsföreningen också var med och ledde. Hela arrangemanget var ett samarbete mellan Naturskyddsföreningen, Friluftsförbundet och LRF.

Noterat av Jonny Andersson

Gruvligt intressant tyckte många

Inte ofta våra utflykter lockar så många deltagare, men kombinationen av natur och kultur gjorde nog sitt till vid vandringen i Söbben på Annandag Påsk

Dessutom var säkert det fina vårvädret bidragande. Vi kunde räkna in 34 personer vid starten, och efter en inledning av dagens guider Susanne Brune och Olle Molander tog vi oss sakta men säkert upp för den branta skogsvägen.

Tore Mattsson, Olle Molander, Susanne Brune

En gång i tiden hade det kört bilar här, bl.a. den omtalade doktor Resmark (men frågan är kanske snarare var han inte körde fram med sin bil på den tiden). På grund av stigningen var det lägligt med pauser och då kunde vi bl.a. se några ovanliga mossarter t.ex. den enda fyndigheten i Bohuslän av Peppar-porella. Även vågig Sidenmossa och Rutlungmossa noterades.

Moss-studie

Området korsas av en diabasgång och det finns även snäckskalsbankar, vilket gör att en del mer krävande växtarter förekommer. Signalarter som Gullpudra, Skogssvingel, Skärmstarr, Skavfräken och Svartbräken förevisades av Olle längs vägen och på skalgruset blommande Blåsipporna fint.

Så småningom, på en anlagd väg som klättrade längs bergsbranten, kom vi upp till Flaketgruvan där fältspat hade brutits ut ur ett smalt och djupt skikt i berget så att när fyndigheten var tömd återstod en kanske 25 m hög avskalad bergvägg på ena sidan. Susanne Brune berättade att stenen, som bröts fraktades på förstärkta gödselkärror som drogs av hästar och kördes ned till vattnet vid Skuteviken, där man lastade över på båt för export till Tyskland. Verksamheten pågick här i Söbben-bergen från början av 1900-talet fram till slutet av första världskriget och återupptogs igen under några år på 30-talet. Då körde man, från de högst belägna gruvorna, ut materialet med lastbil österut mot Gäddebräcka.

Hjortekullsgruvan

I närheten av den största, 30 m djupa och vattenfyllda, Hjortekullsgruvan blev det fikapaus ca 130 m.ö.h. och med en fantastisk panorama-vy över Kalvöfjorden.

Utsikt från Hjortekullen

Läs gärna den trevliga berättelsen i bifogade länk så får ni mer [historia om gruvbrytningen](#)

Rapporterat av Jonny Andersson

Årsmötet hölls den 24 mars

Det blev inga förändringar i styrelsen inför kommande året men de nya stadgarna som presenterades vid föregående mötet blev nu slutligen fastlagda. Du hittar dem här på hemsidan. Efter mötet visade Tore Mattsson bilder från Orust bl.a. följande på den något spektakulära dropptaggsvampen.

Droptaggsvamp

Med näbbar och klor

Det är rubriken på den bok som sammanfattar de första 25 åren med Nordens Ark, berättad av VD'n under samma period, Lena M Lindén. Den 19 januari besökte hon Kajutan på Henån, och till bilder på djur och de miljöer de befinner sig i, fängslade de ca 40 åhörarna under ett par timmar.

Nordens Ark har till syfte att bevara Nordiska hotade arter av vilda däggdjur, fåglar och kräldjur. Därtill hotade arter från motsvarande djurgrupper i andra områden

utanför Norden med samma klimattyp, samt dessutom som ett tredje område bevara hotade husdjursraser. Man kan läsa mer om Nordens ark på deras [hemsida](#).

Biljettintäkterna från föreläsningen skänktes till Nordens ark jämte ett tillskott vardera från Kultur&Bibliotek samt Naturskydds-föreningen, vilka stod som arrangörer tillsammans med Studieförbundet

Rapporterat av Jonny Andersson